

Економіка, організація і управління підприємствами, галузями, комплексами (промисловості, АПК і сільського господарства, будівництва, транспорту, зв'язку та інформатики, сфери послуг).

Сидоренко І.В.,

асистент кафедри фінансів

Чернігівського державного технологічного університету

м. Чернігів, Україна

ВИРОБНИЧА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СТВОРЕННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

Виробнича інфраструктура як складна динамічна відкрита економічна система, яка відображає інтеграційні та модернізаційні аспекти трансформаційних перетворень регіонального господарського комплексу займає ключове місце в розвитку економіки, оскільки її існування пов'язане зі станом продуктивних сил і територіальним поділом праці, а також ефективністю функціонування сфери матеріального виробництва.

Наявність ефективної виробничої інфраструктури в регіоні та оцінка її стану і тенденцій розвитку є ключовим фактором становлення і розвитку індустріальних парків в Україні. Отже, розвиток виробничої інфраструктури постає своєрідним каталізатором у нарощуванні виробничого потенціалу регіону, що вимагає посиленої уваги з боку держави та місцевих органів влади до розробки та реалізації заходів щодо її формування та розвитку.

Дослідженню питань виробничої інфраструктури присвячені праці таких вітчизняних і зарубіжних вчених як: Амоша О., Білоусова Н., Бурчинський Б., Бутка М., Геєць В., Герасимчук З., Глушич Н., Грачов В., Захарченка В., Золотов А., Журавина Ю., Ільчук В., Кондаурова І., Кравців В., Ніколаєва Н., Пепа Т., Федюкович Є., Чернюк Л., Чудакова Є., Шабалін А., Цинзак М., Хорунжий М., Хечієв В., Яновський В. У дослідженнях цих вчених переважає

пошук взаємозалежності між станом виробничої інфраструктури та розвитком базових галузей економіки.

Мета даного наукового дослідження полягає в дослідженні сутності індустріального парку та виявлення переваг і проблем функціонування цих прогресивних формувань в Україні через призму наявної виробничої інфраструктури.

Згідно з Законом України «Про індустріальні парки» індустріальний (промисловий) парк – визначена ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштування певною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері промислового виробництва, а також науково-дослідну діяльність у сфері інформації і телекомунікацій на умовах, визначених цим Законом та договором про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку [1].

Право на створення індустріальних парків (ІП) на землях державної і комунальної власності мають органи державної влади, органи місцевого самоврядування, які здійснюють право власності на землю та наділені повноваженнями розпоряджатися земельними ділянками, а також власники чи орендарі земельних ділянок, які відповідають вимогам щодо використання їх для індустріального парку.

Алгоритм створення індустріальних парків складається з двох етапів: підготовчого та основного. На підготовчому етапі здійснюється аналіз передумов створення ІП, визначення території, на якій буде знаходитися ІП та дослідження факторів, які впливають на розвиток та спеціалізацію території, а також характеристика пріоритетності розвитку території та її інвестиційної привабливості.

На основному етапі створення індустріального парку необхідно узгодження інтересів як громади стосовно розміщення ІП так і органів влади щодо стратегії регіонального розвитку. Наступний крок – це визначення спеціалізації індустріального парку в контексті перспектив розвитку та

підготовка проекту рішення про його створення. На основі цього розроблюється концепція індустріального парку та приймається рішення про її затвердження далі на основі його створений ІІ реєструється в Реєстрі індустріальних парків. І на завершенні основного етапу розроблюється паспорт ІІ та визначається його інфраструктурне облаштування.

Створення на певній території індустріального парку має ряд переваг: підвищення якості життя населення через концентрацію промислового виробництва за межами міста; збільшення туристичної привабливості території; зменшення рівня безробіття (залучення мешканців території до роботи в зоні індустріального парку); наповнення бюджетів відповідних рівнів додатковими фінансовими ресурсами, податковими платежами; зменшення податкового тиску. Саме тому індустріальні парки є більш привабливими для іноземних інвесторів.

На сьогодні існує два види земель індустріальних парків: «гріндфілд» (greenfield) і «браунфілд» (brownfield) [3]. Особливостями даних індустріальних парків є те, що парки типу «грінфілд» передбачають оренду/купівлю земельної ділянки без будь-якої забудови. Тобто підприємства самостійно будуть забезпечувати забудову даної ділянки відповідно до спеціалізації індустріального парку та його потреб. Індустріальні парки типу «грінфілд» є більш привабливими для великих підприємств чи корпорацій.

І навпаки – парки типу «браунфілд» передбачають оренду/купівлю вже забудованої (включаючи виробничі та адміністративні будівлі) земельної ділянки та наявність інфраструктури. Такий тип земель індустріального парку більш привабливий для невеликих підприємств.

На основі дослідження історії створення, розвитку та функціонування індустріальних парків у світі можна зробити висновок, що для успішної діяльності індустріального парку необхідно дотримуватися таких правил [2]: 1) сприятливе економіко-географічне та геополітичне розташування регіону, де планується створення індустріального парку; 2) комплексність розміщення на одній території промислової зони, технопарку, логістичного вузла та

фінансово-економічної інфраструктури; 3) податкові та митні пільги; 4) зацікавленість та ініціативність місцевих органів влади у створенні індустріальних парків та ін.

Що стосується України, то для більш ефективної роботи із залученням інвесторів необхідно створити спеціальну структуру, яка б відповідала за роботу із потенційними інвесторами. Оскільки процес створення індустріальних парків в нашій державі знаходиться в стадії зародження, необхідно, по – перше, запровадити чіткий алгоритм створення індустріального парку, з обов'язковим закріпленням на законодавчому рівні права ініціації за органами місцевого самоврядування; по – друге, розробити дієвий механізм залучення інвестицій; по – третє, запровадити прозорий механізм контролю щодо використання податкових пільг учасниками індустріальних парків. Також для ефективного розвитку індустріальних парків необхідна велика кількість професійно підготовлених виробничих майданчиків і індустріальних об'єктів.

В Україні вже зроблені перші кроки для реалізації політики створення індустріальних парків. Прийнято Закон України «Про індустріальні парки», який визначає правові та організаційні засади створення та функціонування індустріальних парків з метою забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності територій. Тому розвиток економіки через створення індустріальних парків – це шлях до формування регіональних сегментів національної економіки України в оптимальних параметричних структурах.

Література:

1. Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 № 5018-VI // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.city-manager.org/public/upload/file/08_12_tema_nomera_ind_parki.pdf
2. Индустриальный парк: 3 условия успеха - Заголовок з екрану // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.city-manager.org/public/upload/file/08_12_tema_nomera_ind_parki.pdf

3. Левченко С. Правове становлення індустріальних парків // С. Левченко, І. Шелковий [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://www.antikalaw.com.ua/media/news/yur_gazeta__35_antika_levchenko_shelkovoy.pdf